

Діана Гуз

студентка 2 курсу Інституту права
Львівського державного університету внутрішніх справ

Правове регулювання праці осіб з інвалідністю: міжнародний та національний досвід

Працевлаштування осіб з інвалідністю є однією з ключових соціальних проблем сучасного суспільства. Інтеграція людей з обмеженими можливостями інклюзивного середовища в якому кожен має рівні можливості гарантовані Конституцією, а саме статтею 43. Не дивлячись на значні зміни у законодавстві та міжнародні ініціативи, багато осіб з інвалідністю стикаються з численними бар'єрами на шляху до реалізації свого права на працю. Успішне працевлаштування осіб з інвалідністю є не тільки соціальним викликом, але й економічною можливістю, адже воно дозволяє розширити ринок робочої сили, значно знизити рівень безробіття та сприяти розвитку людського потенціалу.

Крім того, праця є важливим елементом соціальної інтеграції, що сприяє зниженню соціальної ізоляції та підвищенню якості життя осіб з інвалідністю. У юридичній літературі проблема працевлаштування осіб з інвалідністю розглядалась багатьма відомими вченими – юристами, а саме Бацман О.С. Бондарчук О. О. Кучменко Е. М. Кучменко Б. А.

Мені імponує їх бачення щодо покращення українського ринку праці для інвалідів, оскільки вони пропонують ефективні методи пристосування робочих місць відповідно. Наприклад Бацман О.С. пропонує в своїй статті таку стратегію роботи. Необхідно перш за все створити цілісну систему професійної реабілітації та зайнятості інвалідів, яка повинна включати підсистеми психологічної підтримки та професійної орієнтації людей з інвалідністю, професійного навчання та працевлаштування. Система професійної реабілітації покликана формувати в людей з обмеженими можливостями мотивацію до праці, сприяти обґрунтованому вибору чи зміні професії відповідно до стану здоров'я, індивідуально- психологічних характеристик із урахуванням попиту територіального ринку праці на робочу

силу за професійно – кваліфікаційним складом , успішному оволодінню професією, спеціальністю та раціональному працевлаштуванню. Я вважаю, що результативними будуть такі методи соціальної політики як, до прикладу, формування та розвивання цілісної багатопрофільної системи реабілітації, котра включатиме реабілітаційну індустрію та медичну, соціальну, професійну реабілітацію інвалідів. Також створення на основі сучасних інформаційних технологій державну інформаційно – аналітичну систему з двох банків даних. Один – про чисельність та характеристики інвалідності (вік, стать, нозологія, захворювання, група інвалідності, професія, спеціальність, здібності, бажання); другий – про звичайний та спеціалізовані робочі місця для працевлаштування інвалідів. Наступне-удосконалення організаційної й управлінської структури у сфері професійної реабілітації(психологічні підтримки, профорієнтації, професійного навчання) та працевлаштування; Формування розгалуженої мережі реабілітаційних закладів; розроблення державної програми, стандартів, щодо психологічної підтримки, професійної орієнтації, професійного навчання, працевлаштування та зайнятості інвалідів.

На мою думку, зазначені програми є надзвичайно важливими та дієвими оскільки сприяють покращенню соціального захисту та пристосування суспільства та трудових процесів до різного кола працівників. Правовою базою у захисті соціальних прав людей з інвалідністю виступає Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю». Це закон визначає складові соціального захисту, які держава гарантує такій категорії громадян.

В Україні ратифіковані Європейські стандарти щодо зайнятості інвалідів.

Більшість Європейських країн ратифікували конвенцію ООН про права осіб з інвалідністю. Конвенція визначає політику, закони та адміністративні, які забезпечують права , визнані в Конвенції, і скасувати закони, правила, звичаї, що становлять дискримінацію (стаття 4). Окрім Конвенції, багато європейських країн також запровадили індивідуальне антидискримінаційне законодавство, наприклад, Закон про рівність в Великій Британії, Закон про дискримінацію за ознакою інвалідності в Нідерландах або Соціальний кодекс у Німеччині. Окрім антидискримінаційного законодавства, низка європейських країн обрала ще один шлях. Підхід, який був впроваджений, наприклад, у Німеччині, Франції, Австрії, Бельгії, Італії, Іспанії та Польщі – це система квот на інвалідність, яка змушує компанії працевлаштовувати мінімальний відсоток людей з інвалідністю. Квоти коливаються від 2% в Іспанії до 7 % в Італії. Однак багато систем квот дозволяють штрафувати, який організації можуть сплатити, і це звільняє їх від виконання квоти. Таким чином, організації підкоряються запровадженим правилам, або, у разі їх недотримання сплачують штраф.

Таким чином, дослідивши українське та європейське законодавство можна виокремити основні прогалини, які обмежують цю категорію громадян до рівного доступу права на працю. Європейський підхід до врегулювання даного питання мені видається більш прогресивним, оскільки вищезазначені конвенції при їх ратифікації зобов'язують країни впроваджувати нові реформи для вирішення цього питання. Однак для всебічного охоплення

питання трудових інтересів осіб з обмеженими фізичними можливостями необхідні реформи соціальної політиці України та розробка нових національних програм, які зможуть пристосувати ринок праці для інвалідів та посилять соціальний захист.

Література

1. [{Конституція України | від 28.06.1996 № 254к/96-ВР \(rada.gov.ua\)}](#)
2. Закон України Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>
3. Про працевлаштування осіб з інвалідністю Бацман О.С. [?? \(d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net\)](#)
4. [Гуманітарний підхід до проблем працевлаштування інвалідів: шляхи їх подолання в Україні-> Стаття -> Збірник «Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами» \(uu.edu.ua\)](#)
5. ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ РОЗВИТКУ ПРАВА НА ПРАЦЮ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ [331-Article Text-570-1-10-20210629.pdf](#)

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**